

Proti zobnemu kamsu SARGOV KALODONT

Ta dan je torej bil posebno ognjeno-sen. Zlasti zadnja dva požara sta napravila ogromno škodo; zavarovalnice bodo začele ostreje postopati in se jim

bo gotovo posrečilo odkriti, vsaj ponekod, zločince, ki se morda skrivajo v ovčjih oblačilih.

— — —

NOVICE

Duhovniške vesti. Prečastiti g. prelat dr. Franc Kovačič je imenovan za provizorja mestne župnije Slovenjgradec in za administratorja starotrske dekanije. — Župnijski izpit sta 26. in 27. aprila v Mariboru napravila gg. Franc Bohanec, vikar v Konjicah, in Bogomir Pušnjak, kaplan v Marenbergu.

Sprememba bolniških taks v državnih in banovinskih bolnicah. Po najnovejši ministrski odredbi bodo poslej znašali stroški za oskrbo v državnih bolnicah (izvzemši bolnice za duševne bolezni) v III. razredu 25 Din na dan. V državnih bolnicah za duševne bolezni pa bo znašala taksa 20 Din na dan, v II. razredu 40 Din, v I. razredu pa 80 Din, ne glede na višino letnega neposrednega davka. V banovinskih, v mestnih in v zasebnih bolnicah s pravico javnosti določi višino in način plačevanja oskrbovalnih stroškov tudi v bodoče pristojni ban po odobritvi ministra za socialno politiko in narodno zdravje.

Pasji zapor. Ker je sresko načelstvo Maribor levi breg razglasilo strogi pasji zapor za občine: Kamnica, Rošpoh, Resternica, Košaki, Krčevina, Ranca in Gradiška, se občinstvo opozarja, da ne jemlje psov v to območje, ker bode vsak pes na tem teritoriju pokončan.

Smrtna nesreča pri podiranju drevja. Za Betnavo pri Mariboru podirajo drevje in med podirači je bil zaposlen tudi 72letni posestnik Aleksander Obrecht iz Spodnjega Radvanja. Pri padcu večjega drevesa dne 27. aprila so oplazile korenine Obrehta s tako silo po glavi, da je obležal na mestu mrtve.

Smrtna nesreča deklice pri nabiranju cvetja. 12letna učenka IV. razreda iz Črne Rozika Ipavčeva se je napotila v spremstvu prijateljice po cvetje med skalovje. Pri tem poslu je otroku spodrsnilo, padel je 20 m globoko v strugo in obležal mrtve. Spremljevalka je vsa preplašena sporočila domačim grozno vest o smrtni nesreči Rozike.

Ogromen požar v Hočah. V sredo 26. aprila je v zgodnjih jutranjih urah, ob pol treh, nepričakovano izbruhnil pri veleposestniku g. Lorberju v Spodnjih Hočah ogromen požar. V hipu je bilo uničeno vse premoženje: gospodarsko

poslopje, živina, živila, vozovi, sploh vse, kar je posestniku potrebno. Le go-lo življenje so si komaj rešili. Gasilci iz Hoč, Bohove, Razvanja in Pobrežja so komaj obvarovali sosednja poslopja. Škoda je neprecenljiva.

Požar v Prepoljah. Istega dne ko v Hočah, se je vnelo poslopje pri vulgo Gregovih, odkoder je prešel ogenj na poslopje Dobnika, Pulka in Gojčiča. Vzrok je nejasen, pravijo, da je podtaknjen. Škoda je deloma krita. Šestirim gasilnim društvom se je posrečilo samaritansko delo, ker je bilo dovolj vode. Pač pa je malopridnež v splošni zmešnjavi pri Gojčiču odnesel denarnico s 4000 Din. Niso se še otresli vaščani strahu in groze od prejšnjega, nič manjšega požara, že so se znova zgrozili. Kdaj bodo prišli na sled brezbožni roki, ki povzroča toliko bede?

Požar povzročil v eni vasi 350.000 D škode. V četrtek dne 27. aprila proti večeru se je oglasil usodepolni rdeči petelin v vasi Šikole pri Pragerskem. Goreti je začela šupa župana Trčka, ki je bila s hlevom in svinjaki pod eno skupno slamnato streho. Od Trčka je preskočil ogenj na sosedno poslopje in takoj so objeli plameni zgradbe štirih posestnikov. Radi silnega vetra je bilo gašenje otežkočeno, a vendar se je posrečilo izredni požrtvovalnosti bližnjih ter daljnjih gasilcev, da niso pogorele cele Šikole, ki štejejo 55 hišnih števil. Požarno škodo cenijo na 350.000 Din, skupna zavarovalnina vseh pogorelcev znaša 200.000 Din. Županu Trčku je pogorel: hlev, šupa, svinjak in gospodarsko orodje, posestnikoma Draškoviču in Čerlanu je upepelil ogenj gospodarska poslopja s hlevi in svinjaki. Pri gašenju so dobili 4 posestniki hude opekline na rokah. Vse je prepričano, da gre pri tem velikem požaru za peklensko zloben požig in je že dalje časa celo Dravsko polje v neprestanem in neznosnem strahu pred požigalčevo roko.

Gozdni požar. V četrtek 27. aprila popoldne so zanetili nepazljivi pastirji gozdni požar pri Pragerskem. Z velikim trudom so slednjič ogenj le omejili. Uničen je precejšen del gozda in mnogo so trpeli vsled vročine mladi nasadi.

Poškodba s pištolo. V ptujsko bolnico so spravili Blaža Pavliniča, posestniškega sina iz Rucmancev. Pri streljanju iz pištole mu je po neprevidnosti strel razmesaril levo roko.

Smrten zabodljaj. V Presiki pri Ljutomeru točijo Tibaotovi v Stročji vasi preko ceste iz lastnega vinograda vino. V nedeljo sta se mudila v vinogradu gospodar Tibaot in njegov 23letni sin rekrut. Pit so prišli fantje iz bližnje Globoke in iz Krčev. Nekateri izmed pivcev so bili rekruti, so celo lam-burali, a se konečno le opijanili in prišel je običajni prepir. Mladi Tibaot Štefan je hotel prepirljivce pomiriti, pa ga je zabodel 20letni Martin Gorički iz Globoke z nožem tako, da mu je presekalo vratno žilizo dovodnico in mu celo ranil pljuča. Zabodeni je izdahnul radi izkrvavljenja. Pokojni je bil miren ter glede izpolnjevanja verskih dolžnosti vzgleden fant. Ubijalca, ki je po krvavem dejanju odvrget nož, so orožniki zaprli. Priznava zločin, a se zgovarja s pijanostjo.

Požar uničil imetje dveh posestnikov. Dne 27. aprila krog pol 12. ure v noči je začela nenadoma goreti drvarnica posestnika Metelena v Orli vasi pri Braslovčah. Iz drvarnice se je ogenj širil in uničil: Metelanovo hišo, drvarnico in gospodarsko poslopje, nadalje posestniku Matku: gospodarsko poslopje ter svinjak. Živino so rešili, le kure so postale žrtev požara. Zasluga silcev je, da ni zavzel ogenj še in bolj usodnega obsega.

Dva vloma. Med opoldanskim morom je bilo s ponarejenimi ključmi vlomljeno v Celju v knjigarno Slomškove tiskovne zadruge in v prostore manufakturne trgovine g. Fr. Kolbezna. Iz prvega lokala je zginilo 96 Din, iz drugega 1100 Din.

Težka nesreča pod vozom. Na kolesu se je peljala gospa Ana Sluga, žena čevljarskega mojstra iz Gaberja pri Celju proti Šmarjeti. Pripeljal ji je nasproti voznik in pri izogibanju je prišla kolesarka pod voz. Slugova si je zlomila levo nogo in je dobila tudi še druge notrajne poškodbe. Težje poškodovano so spravili v celjsko bolnico.

Jurjevalci — ubijalci. Sedem fantov s Kovačevega hriba in Artič je jurjevalo. Potepali so se od hiše do hiše, peli in še bolj pili. V pijanem stanju so prišli ob 4. uri zjutraj na Vozovnik, kjer so zbudili Jenetove in se lotili domačih fantov s koli. Slednjič se je posrečilo nasilne jurjevalce odpoditi, a z zelo opasnimi poškodbami sta se morala podati k zdravniku v Sevnico ob Savi 28letni Jožef in Franc Jene. Jožef je pri zdravniku izdahnul vsled poškodb, Franc se je po obvezanju vrnil domov. Napadalce in ubijalce bodo izročili sodišču, ker so iz Artič in so že dalje časa kuhali jezo na mirne Jurcetove fante.

Kot spomin na sveto leto je izdal Vatikan posebno znamko.

Tovarna pohištva pogorela. Dne 28. aprila krog 3. ure zjutraj je uničil nenaden požar tovarno za pohištvo Vintgar v Gorjah pri Bledu. Upepeljena je tovarna z zalogami pohištva in več vagonov izgotovljenih škatljic. Komaj so rešili blizu stoječo hišo in žago. Vsled podtaknjene ognja bo ob delo ter kruh 30 delavcev ter delavk.

Pojasnen — domnevan zločin. V Gajevici pri Ljubljani so našli 26. aprila zjutraj v postelji s prerezanim vratom 33letno zasebnico Marijo Pirnat. Še pred smrtjo je težko ranjena izpovedala, da jo je v noči napadel neznan mož in jej prerezal vrat. Ker pa Pirnatova ni bila izropana, so nekateri mnenja, da ne gre za roparski umor, ampak za samomor. — Natančnejša preiskava je dognala, da gre v tem slučaju sigurno za samomor.

Drvarnica je pogorela na Markovo trgovcu Francu Kraševcu v Št. Vidu pri Stični na Dolenjskem. V drvarnici so bili vozovi ter razno orodje, ki je tudi postalo žrtev ognja.

Nepojasnjena smrt. Iz Muljave na Kranjskem se je vračal zvečer preko ozke brvi domov Franc Kuhelj. Drugo jutro so ga našli mrtvega ob potoku Višnjica in poleg njega pa njegov psiček. Ljudje domnevajo, da je padel pri prehodu preko brvi v vodo, se še potegnil iz nje, a na suhem je zmrznil, ker je bila noč zasnežena in mrzla.

Nesreča pri prevažanju drv. Z drvarni naložen voz je peljal po strmini M. Oven iz Sadinje vasi na Kranjskem. Voz se je prekucnil, voznika je vrglo tako močno, da se je zasadi z glavo v blato in se komaj rešil zadušenja. Mož si je še najbrž pretresel možgane. Konja pa je pognal prekuc voza ob kamen in je obležal mrtev.

Ako kupiš v prodajalni Ivan Trpin, manufakturna trgovina v Mariboru, Vetrinjska ulica 15, dobiš koledar »Slovenskega gospodarja« zastonj.

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
šetrilnetno 8 Din.

Zagoneten zločin.

V torek 25. aprila ob 3. uri zjutraj je doživel Sv. Rok pri Št. Vidu na Dol. zagoneten zločin, kojega smrtna žrtev je postala žena posestnika in trgovca Andreja Malija. Andrej Mali se je pred enim letom priženil v Anžlovarjevo, p. d. Šmirerjevo družino pri Sv. Roku. V zgorajni večji sobi sta prebivala And. Mali in njegova žena Amalija, v manjši sobi pa 10letna nečakinja Anica. Dva našemljena razbojnika sta se splazila v hišo po lestvi in je eden celo zgubil srebrno uro, ko je lezel skozi okence na podstrešju. Najprej sta vdrla lopova v sobo nečakinje, otrok se je prebudil in eden od vlomilcev je vprašal: »Kje ima oče denar?« Dekle je odgovorilo, da ne ve in začelo iz polnega grla vpiti na pomoč. Razbojnik je zagrozil otroku z nožem in ga prisilil, da se je skrila pod odejo. Ko je pa junaško dekletce čulo, da je tolovaj ostavil njeno sobo, je hušnilo iz postelje in zbrzelo po stopnicah navzdol k staremu očetu in materi. Oba speča zakonca Andreja in Amalijo je prebudilo otrokovo obupno kričanje in oba sta hitela v spalnico deklice. Pri vratih spalne sobe sta naletela na dva neznana moška. Prvi je navalil z nožem na ženo, drugi je nastavlil samokres možu na prsa. Andrej je orožje odbil, odskočil in se skrila za podstrešnimi vrati. Eden od razbojnikov je pa ženi prizadjal z nožem na levi strani vratu dve do kosti segajoči rani in povrh jo je še urezal enkrat po licu ter enkrat preko kolena. Radi prerezanosti obeh dovoznih žil na vratu je reva takoj izkravavala. Po končanem krvavem poslu sta oba tolovaja zginila, ne da bi bila brskala za denarjem in je nerazumljivo, čemu je eden na divjaški način zaklal 32letno ženo, ki se je po daljšem bivanju v Ameriki vrnila pred 10 leti domov in bila poročena kemaj eno leto. Skrivnostni zločin je upravičeno razburil celo Dolenjsko in vse je na delu, da izsledijo zločinca.

★

Italijanski pesnik Gabriele d'Annunzio, ki je po prevratu zasedel Reko, je izpolnil 70. leto.

DRUŠTVENE VESTI

Poglavje o posurovelosti naše mladine.

Dnevno naraščajoči slučajni pobojevi in umorovi med podeželsko moško mladino so vzbudili v naši javnosti splošno pozornost. Poleg odločno obsodilnih glasov se javljajo tudi nasveti in predlogi, kako to zlo če ne popolnoma odstraniti, pa vsaj njegov obseg čim največ zmanjšati. K temu perečemu vprašanju se je tudi oglašil »Mariborski večernik Jutra« v svoji številki 24. aprila. Oris razširjajoče se posurovelosti in demorazilacije zaključuje s tole ugotovitvijo: »Spričo tega se morajo človeku naježiti lasje. Ali smo sploh še kulturen narod; ali smo sploh še v Evropi? Take stvari se ne dogajajo več niti v najbolj divjih afriških kolonijah. V črnem afriškem Kongu je človek življenja bolj varen, kakor n. pr. v

Voditelji angleških fašistov na obisku v Rimu.

Kot spomin na sveto leto je izdal Vatikan posebno znamko.

Tovarna pohištva pogorela. Dne 28. aprila krog 3. ure zjutraj je uničil nenaden požar tovarno za pohištvo Vintgar v Gorjah pri Bledu. Upepeljena je tovarna z zalogami pohištva in več vagonov izgotovljenih škatljic. Komaj so rešili blizu stoječo hišo in žago. Vsled podtaknjene ognja bo ob delo ter kruh 30 delavcev ter delavk.

Pojasnen — domnevan zločin. V Gajevici pri Ljubljani so našli 26. aprila zjutraj v postelji s prerezanim vratom 33letno zasebnico Marijo Pirnat. Še pred smrtjo je težko ranjena izpovedala, da jo je v noči napadel neznan mož in jej prerezal vrat. Ker pa Pirnatova ni bila izropana, so nekateri mnenja, da ne gre za roparski umor, ampak za samomor. — Natančnejša preiskava je dognala, da gre v tem slučaju sigurno za samomor.

Drvarnica je pogorela na Markovo trgovcu Francu Kraševcu v Št. Vidu pri Stični na Dolenjskem. V drvarnici so bili vozovi ter razno orodje, ki je tudi postalo žrtev ognja.

Nepojasnjena smrt. Iz Muljave na Kranjskem se je vračal zvečer preko ozke brvi domov Franc Kuhelj. Drugo jutro so ga našli mrtvega ob potoku Višnjica in poleg njega pa njegov psiček. Ljudje domnevajo, da je padel pri prehodu preko brvi v vodo, se še potegnil iz nje, a na suhem je zmrznil, ker je bila noč zasnežena in mrzla.

Nesreča pri prevažanju drv. Z drvarni naložen voz je peljal po strmini M. Oven iz Sadinje vasi na Kranjskem. Voz se je prekucnil, voznika je vrglo tako močno, da se je zasadi z glavo v blato in se komaj rešil zadušenja. Mož si je še najbrž pretresel možgane. Konja pa je pognal prekuc voza ob kamen in je obležal mrtev.

Ako kupiš v prodajalni Ivan Trpin, manufakturna trgovina v Mariboru, Vetrinjska ulica 15, dobiš koledar »Slovenskega gospodarja« zastonj.

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
šetrilnetno 8 Din.

Zagoneten zločin.

V torek 25. aprila ob 3. uri zjutraj je doživel Sv. Rok pri Št. Vidu na Dol. zagoneten zločin, kojega smrtna žrtev je postala žena posestnika in trgovca Andreja Malija. Andrej Mali se je pred enim letom priženil v Anžlovarjevo, p. d. Šmirerjevo družino pri Sv. Roku. V zgorajni večji sobi sta prebivala And. Mali in njegova žena Amalija, v manjši sobi pa 10letna nečakinja Anica. Dva našemljena razbojnika sta se splazila v hišo po lestvi in je eden celo zgubil srebrno uro, ko je lezel skozi okence na podstrešju. Najprej sta vdrla lopova v sobo nečakinje, otrok se je prebudil in eden od vlomilcev je vprašal: »Kje ima oče denar?« Dekle je odgovorilo, da ne ve in začelo iz polnega grla vpiti na pomoč. Razbojnik je zagrozil otroku z nožem in ga prisilil, da se je skrila pod odejo. Ko je pa junaško dekletce čulo, da je tolovaj ostavil njeno sobo, je hušnilo iz postelje in zbrzelo po stopnicah navzdol k staremu očetu in materi. Oba speča zakonca Andreja in Amalijo je prebudilo otrokovo obupno kričanje in oba sta hitela v spalnico deklice. Pri vratih spalne sobe sta naletela na dva neznana moška. Prvi je navalil z nožem na ženo, drugi je nastavlil samokres možu na prsa. Andrej je orožje odbil, odskočil in se skrila za podstrešnimi vrati. Eden od razbojnikov je pa ženi prizadjal z nožem na levi strani vratu dve do kosti segajoči rani in povrh jo je še urezal enkrat po licu ter enkrat preko kolena. Radi prerezanosti obeh dovoznih žil na vratu je reva takoj izkravavala. Po končanem krvavem poslu sta oba tolovaja zginila, ne da bi bila brskala za denarjem in je nerazumljivo, čemu je eden na divjaški način zaklal 32letno ženo, ki se je po daljšem bivanju v Ameriki vrnila pred 10 leti domov in bila poročena kemaj eno leto. Skrivnostni zločin je upravičeno razburil celo Dolenjsko in vse je na delu, da izsledijo zločinca.

★

Italijanski pesnik Gabriele d'Annunzio, ki je po prevratu zasedel Reko, je izpolnil 70. leto.

DRUŠTVENE VESTI

Poglavje o posurovelosti naše mladine.

Dnevno naraščajoči slučajni pobojevi in umorovi med podeželsko moško mladino so vzbudili v naši javnosti splošno pozornost. Poleg odločno obsodilnih glasov se javljajo tudi nasveti in predlogi, kako to zlo če ne popolnoma odstraniti, pa vsaj njegov obseg čim največ zmanjšati. K temu perečemu vprašanju se je tudi oglašil »Mariborski večernik Jutra« v svoji številki 24. aprila. Oris razširjajoče se posurovelosti in demorazilacije zaključuje s tole ugotovitvijo: »Spričo tega se morajo človeku naježiti lasje. Ali smo sploh še kulturen narod; ali smo sploh še v Evropi? Take stvari se ne dogajajo več niti v najbolj divjih afriških kolonijah. V črnem afriškem Kongu je človek življenja bolj varen, kakor n. pr. v

Voditelji angleških fašistov na obisku v Rimu.

ptujskem okraju. Ne moremo kontrolirati, ali ta »Večernikova« trditev drži, ker se nismo nikdar bili »v črnem afriškem Kongu«, kakor tudi pisec »Večernikovih« vrst ni bil, iz ptujskega okraja pa smo še vedno prinesli celo kožo, kakor nemara tudi »Večernikov« pisec.

Je pa razširjajoča se podivjanost, ki je v zvezi s pijančevanjem glavni vzrok pobojev in pokoljev, tako važna zadeva, da ji mora vsak, ki naš narod ljubi ter se za njegovo bodočnost briga, posvečati vso pažnjo. K nasvetom »Večernikovim«, kako to zlo odstraniti ali omejiti, bi si dovolili eno ali drugo pripombo. »Večernik« piše: »Divjaški zločin zadnjih dni kličejo k alarmu in so docela zadosten povod za proglasitev izjemnega stanja na področju mariborskega okrožnega sodišča. Zato predlagamo čisto konkretno, naj se proglasi preki šod in naj se ubijalci po kratkem izjemnem postopanju obesijo v vasi, v kateri so zagrešili zločin, in to pred zbranimi vaščani.« To bi bilo res radikalno sredstvo. Vprašanje pa je, ali bi surovo obešanje sredi vasi bi-

lo primerno sredstvo proti posirovelosti. Ne da se namreč hudič izganjati z Belcebubom. To sredstvo je iz iste vrste superlativa, kakor primerjanje ptujskega okraja s črnim afriškim — Kongom.

Še ena pripomba, kar se tiče Cerkve. »Večernik« piše: »V prvi vrsti moramo vprašati, kaj je proti temu ukrenila Cerkev. Doslej nismo slišali, da bi se bila resno bavila s tem tako sramotnim poglavjem, ko bi bil potreben vsaj primeren pastirski list. Obenem bi se morali naši duhovniki lotiti upravnih misijonskega dela proti epidemiji klanja, če ne drugače, čisto po vzorcu dela med divjimi narodi.« Očitaneje, da se ne bi naša Cerkev resno bavila s tem tako sramotnim poglavjem, je neosnovano in krivično. Cerkev je edina, ki je doslej kaj storila proti temu zlu. Z dovoljenjem raznih veselice se pospešuje pijančevanje, iz katerega se razvijajo pretepi in poboji. Tudi nočemo govoriti o vzgoji mladine, ki je šoli odrasla. In ravno za to mladino gre, iz njenih vrst prihajajo siroveži, pijanci in pretepači. Ali ima vzgojo te

**Čuvajte perilo
ljuba gospodinja!**

Izognete se škodi, če uporabljate vedno in povsod le splošno preizkušeno Persil, ki varuje perilo. Rabite pa Persil sam, ker vsebuje toliko najboljšega mila, da je vsak nadaljnji dodatek nepotreben. Pazite vedno na navodilo d uporabi, ki je na zavitkih.

Persil
varuje perilo

mladine danes Cerkev v svojih rokah. Če je pa nima, kako se more Cerkev očitati, da ne stori svoje dolžnosti!

*

Spomin na škofa Slomška.

V veliko srečo si štejem, da sem bil od Slomškove roke birman leta 1858 v Šmarju. Bilo je to neko poletno nedeljo. Tri leta pozneje, leta 1861, sem videl Slomška zadnjikrat živega pred seboj in sicer v šoli. Peljal se je neke-

Iz otroških dni avtomobila. V spomin se je vršila v Mannheimu na Nemškem na izumitelja avtomobila Karla Benca avtomobilski prireditelj. Levo »Mercedes« avto iz leta 1900 — desno »Mercedes« motorno kolo iz leta 1885.

100letnica brzojava.

Letošnjo veliko razboj je preteklo 100 let (leta 1833), ko sta v mestu Göttingen nemška fizika Gauss in Weber razkazovala z uspehom mestnemu magistratu, kako se lahko sporazumeta med seboj na razdaljo s pomočjo električnega toka. Ta iznajdba, ki je zrevo lucijonirala dotedajno oddajo ter sprejem vesti, nikakor ni zaključek poskusov, ki bi bili imeli za cilj: predrugačiti in pospešiti medsebojno sporazumevanje na daljše razdalje. Brzjav je bilo darilo slučajja, ker sta se pečala oba zgoraj omenjena učenjaka z merjenji na različnih mestih in sta hotela

Pavel Keller:

17. nadaljevanje.

„Skrivnostni studenec“

Roman.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

»Gospod Meden, ko sem danes prišel k gospé Colnarjevi, me ni spoznala, čeprav sem bil že sam petkrat pri njej, drugič pa poslal svoje zastopnike. Toliko agentov in kupcev prihaja k njej, da posameznih sploh ne spozna več. Saj veste, kjer leži mrhovina, tam se zbirajo jastrebi. Toda kljub temu — Colnarjev grunt vam bom spravil v roke.«

»Kdaj?«

»Upam, da najkasneje v četrť leta.«

»Kako?«

»Pri prisilni dražbi. Ponudil bom za vas.«

Meden mu je segel v roko.

»Dobro. Toda — pomnite, mora priti do tega, grunt moram imeti — za vsako ceno!«

Tujec.

Vsako drevo poje ponoči drugačno pesem kakor podnevi. Potoček, ki v soncu pristrčno kramlja, se huduje in preti v temi.

Milijoni zvezd z mesecem vred, ki je zemlji najbližji, ne dosežejo sončne svetlobe.

Noč ni prijateljica ljudi. Največ ljudi umre ponoči, ne kadar sije sonce. Bolečine, skrbi so tovarišice noči, nemir je njen sin kljub vsej tihoti. Ena ura brez spanja je ponoči desetkrat daljša kakor podnevi. In vse črve vesti naganja z bičem noč.

— — —

Medenu se je zdelo preveč troška, če bi najel voz, zato jo je ubral peš proti domu. Pot do vasi je bila dolga sedem kilometrov. Vreme je bilo mežavo, skozi gosto meglo je pihal truden, bolen veter, moker in lepljiv veter, ki neslišno in z mrzlimi prsti sega skozi obleko prav do mozga, mokrotni veter, ki prinaša bolezen, ki še malo ni tako mrzel ko srčni snežni vihar, ki pa ljudi le bolj pesti ko ta.

ga dne skozi Šmarje v spremstvu nekega starega gospoda, bržčas na Slatino in v rogaško dekanijo na birmovanje. Ustavil se je v Šmarju, da obišče častnega kanonika Feihtingerja, svojega starega znanca že iz istega časa, ko je bil Feihtinger še župnik na Ponikvi (do leta 1835). Ker je bil Slomšek velik prijatelj šolske mladine, se je tudi pri tej priliki zgledal v šoli. Po kratkem pomenku je vprašal nadučitelj Brinšek, ali bi mu bilo ljubo, če bi eno zapeli, kar je z veseljem dovolil. Otroci smo zapeli njegovo večerno: »Glejte, že sonce zahaja«. Bil je vidno zadovoljen, da nas učitelj njegove pesmi peti uči. In res smo za časa mojega šolskega obiskovanja večinoma le Slomškovke in Virkove pesmi v šoli popevali.

Ko je prišel dan 25. septembra 1862 in sem doznal prežalostno novico o Slomškovi smrti, so se mi zasolžile oči. Slomšek je bil zaradi svetniškega življenja in delovanja med ljudstvom jako priljubljen. Nam so posebno ugajali njegovi spisi in njegove pesmi, katere sem prebiral v njegovih »Drobtinica«. Slava njegovemu spominu! Bog mu kmalu daj čast oltarja!

Franc Jug, Zadrže, Šmarje p. J.

Opomba uredništva: Objavljamo dopis najstarejšega našega dopisnika, ki je star 83 let ter je 61 let naročnik »Sl. gospodarja«.

*

Sv. Marjeta ob Pesnici. Prav lepe trenutke so nam pripravili na belo nedeljo vrli šentiljski pevci, ki so pod vodstvom g. kaplana Ravšla prihiteli v Šmarjeto ter vprizorili lepo, v srce segajočo spevoigro: »Darinka«. Udeležba je bila nad vse lepa. Do 400 ljudi je z občo pozornostjo spremljalo prizor za prizorom in dajalo duška svojemu zadovoljstvu z navdušenim ploskanjem. Kakor doma v Št. Ilju, kjer so vrli šentiljski pevci že dvakrat to igro vprizorili, tako so tudi tukaj vseplošno zadovoljili, akoravno nastop zunaj na odprtem prostoru ne pride tako do izraza.

Vsi igralci so prav dobro rešili svoje vloge. Tudi tokrat je žel g. Gustav Rakuša v vlogi meniha-viteza obilo priznanja. Po drugem dejanju mu je v znak priznanja majhna deklica izročila lep lovorjev venec. Rože in šopke so dobili tudi ostali igralci in režiser č. g. kaplan Ravšl. Vrli šentiljski pevci kličejo: korajžno po začrtani poti naprej! Še pridite v našo Šmarjeto, prinesite nam lepo slovensko pesem, vedno boste nam dobrodošli!

Velenje. Prosvedno društvo Šmartno pri Velenju ponovi v nedeljo dne 7. maja, na Ljudskem odru v Dobrni igro »Guzaj« ter se priporoča za obilen obisk.

Št. Janž pri Velenju. Ker na Marijin praznik radi boleznimi nismo mogli prirediti matinske proslave, radi bi pa pokazali našim dobrim materam svoje spoštovanje in srčno hvaležnost, smo jo priredili v nedeljo dne 23. aprila. Spored je bil pester in srečno odbran, vse točke so se prav dobro izvedle. Tudi igra »Goslarica naše ljube Gospe« je učinkovala. V očeh naših mamic je zalesketala marsikatera solza. Samo dvorana ni bila tako dobro zasedena. Ko so pa v postu potujoči komedijanti predvajali stvari brez vsake vzgojne vrednosti, je bila sosedna gostilna do zadnjega kotička nabito polna. In celo dvakrat, čeprav je družba naše šentjanžane prav pošteno za nos potegnila. So to znaki še vse hujše krize kot je denarna.

Št. Andrež pri Velenju. Katoliško prosvedno društvo priredi v nedeljo dne 14. maja, ob 3. uri popoldne v Društvenem domu igro v petih dejanjih »Guzaj«. Vljudno vabljeni vsi, da pridete pogledat tolovaja Guzaja, o kojem so vedeli naši stari očetje toliko povedati ter tako podprete stremljenje naše vrle mladine. Torej dne 14. maja na svidenje v Društvenem domu! Bog živi!

Grozilna pisma.

V trenutku, ko je zagledal majhni Tomaž, ki je bil seve dorasel po letih, a majhen ter slaboten glede postave, na drevesu za dvoriščem košček papirja, je dobro znal, da je uničen. Papir je vpil vanj iz daljave in zavedal se je, kaj da pomeni. Ni se mu približal,

ognil se mu je v velikem loku, ko je gnal kravo na pašo. Šklebetajočih zob se je podal na pod, ves zamišljen se je zagledal na ono mesto, katerega je sicer opazoval vsako jutro s smehljajočo zadovoljnostjo.

Na podu je bil temen kot, kjer je bilo zakopanih 300 srebrnih goldinarjev in 15 zlatnikov. Sedaj je bilo na mah pri kraju celo veselje. Kedo za zlodeja je zval, da poseda stari Tomaž toliko gotovine, čeravno je vedno zatrevjal, da je revež in niti žene ni imel, ki bi bila izblebetala dejstvo o njegovem premoženju.

Sedel je v sobo svoje ubožne kočice, razmišljal o zadevi, čim dalje je mislil, tem debelejši curki solz so se mu spuščali po licu. Ob vse bi naj bil! Ne, niti vedeti ni maral, kaj da je bilo pisano na papirju. Saj je itak znal, ne da bi bil čital. Tekom dveh let se je zgodilo trikrat v majhnem naselju, ki je ležalo ne daleč proč od občine.

Stari kmet Kos je izkusil bridkost grozilnega lističa in Tilen Valant. Našla sta tudi kos papirja za hišo in poziv, da morata položiti na določeno mesto gotovo svoto denarja, sicer ju bo doletela velika nesreča. Stari Kos se je grozljivi smejal, tri tedne za tem mu je pogorela domačija.

Tilen je tekel dve uri v vas, da bi se radi nevarne groznice pritožil pri županu. Ta se je osebnostno podal k njemu, je prečital listič in mu je poslal dvakrat poljskega čuvaja. Denar je bil položen na označeni prostor, ob napovedani polni luni sta prežala Tilen in čuvaj, izsiljevalec je vohal nevarnost, ni ga bilo. Čeravno je bil čuvaj resnega mnjenja, da je sedaj vse varno, da ne bo ob denar, je položil Valant na skrivaj denar na označeni kraj in zjutraj ga ni bilo več. Sto srebrnih goldinarjev je odnesel neznanec.

Sto goldinarjev . . . Malemu Tomažu so zagomazeli mravljinici po cellem hrbtu. Mogoče je zahteval tuji nasilnež od njega manj, vendar ni znal, koliko denarja da je posedal. Prijel se

Meden se je okrenil. Sedaj se je kesal, da je odslovil avto. Tako vozilo je sicer strahovito drago, toda v desetih minutah bi ga bilo pripeljalo do njegove tople sobe.

Meden se je začel bati. Zeblo ga je do kosti.

Luči v mestu ni videl več. Da bi jo ubral nazaj, je bilo prepozno.

Ali bi ga ne mogel kdo napasti na tej samotni cesti, v tej megleni noči? Denar je imel pri sebi; pred štirinajstimi dnevi so umorili na cesti nekega kupca zaradi štirih dinarjev in petdesetih par.

Vzbudil se je v njem strahoten nemir.

Kaj se plazi tam po polju — ali so tihotapci — kaj — kaj se reži ob potu, zavito v mrtvaški prt? Kakšna prikazen je to? Ali se ni peljal mimo harlekin s svojim mrtvim dekletom? Ali ne stoje tamle vislice? Ali se plazijo tule obcestni roparji in morilci? Ali ni tamle Katrica — Colnar v sivi kaznilniški obleki? Kaj bo ž njim?

Ali ni izgubljen človek?

Mraz ga je tresel, tema je grabila po njem.

Ali niso na travniku prihuljene postave tihotapcev? Ali ne gre Jernej zadnji v vrsti?

Ne, bile so le krive vrbe ob potoku.

Kakšni velikani so to, ki imajo naperjene sulice?

Drevesa, drevesa v megli?

Ali?

Okrog njega — za njim — poleg njega — pred njim v tej nočni sivini — so hušknile grozeče sence — režeče se prikazni — strahovi — večje v megli . . .

Medenu je tekel pot po čelu. Začel je hoditi vedno hitreje.

Domov, le domov! V svetlobo! Na dan iz te strahotne noči!

Tedaj se je utrgala postava od drevesa.

To ni bila prikazen, ne strah, bila je resničnost.

Moški. Velika, močna postava, zavita v plašč z mnogimi gubami, pokrita s širokokrajnim klobukom.

Tujec je pozdravil. Nato pa je vprašal:

»Ali dovolite, da grem košček pota z vami?«

biti stalno med seboj v stiku. Njuna raziskovanja so bila posvečena zemeljskemu magnetizmu. Karl Fr. Gauss se je ukvarjal s poskusi na zvezdarji v Göttingen, Erich Edvard Weber pa na fizikalnem zavodu vseučilišča v Göttingu. Da bi se obveščala o poskusih, sta ustvarila presneto enostavno zvezo. Kot vod sta vzela čisto tanko bakreno žico, katero sta pritrdila na motvoz med zvezdarno in vseučiliščem. Na polovico razdalje je služil cerkveni stolp kot »brzojavni drog«. Pri merjenjih uporabljeni galvanični tok sta spustila po žici in ob vsakem koncu je tok prav čudno